

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΣΤΟ Χ.Α. ΚΛΑΔΟΥ
ΥΓΕΙΑΣ**

Σπουδαστές: ΝΤΕΜΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΤΟΚΑ ΜΑΡΙΑ

Επιβλέπων: Λεωνίδας Παρασκευόπουλος, Επ. Καθηγητής

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2011

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο τη μελέτη της εταιρικής διακυβέρνησης εταιριών του κλάδου υγείας, που είναι εισηγμένες στο Χ.Α. Γίνεται ανάλυση της σύνθεσης και του αριθμού των μελών των Δ.Σ., με στόχο τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών στα Δ.Σ., καθώς και του βαθμού διείσδυσης των γυναικών. Για το βαθμό συμμόρφωσης των εταιριών στους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, γίνεται επισκόπηση του νομοθετικού πλαισίου και μελέτη των ετήσιων εκθέσεων διακυβέρνησης των εταιριών.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας για την πολύτιμη βοήθεια με πολλές συμβουλές, παρατηρήσεις, παραινέσεις, ώστε να καταστεί δυνατή η εκπόνηση της εργασίας αυτής:

- στον κο Λεωνίδα Παρασκευόπουλο, Επίκουρο Καθηγητή του Τ.Ε.Ι Καλαμάτας και εισηγητή του θέματος

- στις οικογένειες μας και σε όσους μας αγαπούν και πιστεύουν σε εμάς και σε όλους όσους επέδειξαν υπομονή και κατανόηση, κατά την εκπόνηση της εργασίας αυτής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ
Περίληψη	i
Ευχαριστίες	ii
Περιεχόμενα	iii
Συντομογραφίες	v
Εισαγωγή	1
Κεφάλαιο 1: Η εταιρική διακυβέρνηση, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και οι κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης στην Ελλάδα	
1.1 Η έννοια της εταιρικής διακυβέρνησης	2
1.1.1 Το διοικητικό συμβούλιο	3
1.1.2 Υποχρεώσεις και καθήκοντα του διοικητικού συμβουλίου	3
1.1.3 Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου	4
1.1.4 Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου	4
1.1.5 Αμοιβή των μη εκτελεστικών μελών	5
1.2 Η ύπαρξης της διοίκησης σε μια εταιρία και η σχέση αντιπροσώπευσης	5
1.2.1 Τα βασικά προβλήματα που προκύπτουν μεταξύ εντολέα και αντιπροσώπου	6
1.2.2 Το πρόβλημα του ελεύθερου καβαλάρη	7
1.2.3 Επενδυτικά κεφάλαια και ο τρόπος χρησιμοποίησής τους από τους μάνατζερ	7
1.3 Η εταιρική διακυβέρνηση στην Ελλάδα	8
1.3.1 Προσπάθειες ρύθμισης εταιρικής διακυβέρνησης στην χώρα μας	9
Κεφάλαιο 2: Οι εισηγμένες εταιρίες στο χρηματιστήριο Αθηνών που ανήκουν στον κλάδο υγείας	
2.1 ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	11
2.1.1 Ο σκοπός της εταιρείας	11
2.2 ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ Α.Ε.	13
2.2.1 Ο σκοπός της εταιρείας	13
2.3 ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ Ε.Α.Ε.	14
2.3.1 Ο σκοπός της εταιρείας	14
2.4 ΙΑΣΩ ΑΕ	15
2.5 EUROMEDICA Α.Ε.	16
2.6 ΑΧΟΝ Α.Ε.	18
Κεφάλαιο 3: Βαθμός συμμόρφωσης στους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης των εταιριών που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο Αθηνών και ανήκουν στον κλάδο υγείας	
3.1 ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ Ε.Α.Ε.	20
3.2 ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ Α.Ε.	21
3.3. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	22
3.4 ΙΑΣΩ	23
3.5 ΑΧΟΝ Α.Ε.	24
3.6 EUROMEDICA Α.Ε.	25

Κεφάλαιο 4: Ανάλυση δεδομένων διακυβέρνησης των εισηγμένων εταιριών στο χρηματιστήριο Αθηνών που ανήκουν στον κλάδο υγείας	
4.1 Δεδομένα διακυβέρνησης	26
4.2 Η σύνθεση και ο αριθμός μελών του διοικητικού συμβουλίου των εισηγμένων εταιριών στο χρηματιστήριο Αθηνών του κλάδου υγείας	27
4.3 Η σχέση μεταξύ εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών στα διοικητικά συμβούλια	28
4.4 Ο βαθμός διείσδυσης των γυναικών	29
Συμπεράσματα	31
Αναφορές	33

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Ε	Ανώνυμη Εταιρία
Α.Ε.Ι	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Δ.Σ	Διοικητικό Συμβούλιο
Ε.Α.Ε	Ελληνική Ανώνυμη εταιρία
Ε.Δ	Εταιρική Διακυβέρνηση
Ε.Κ.Ε	Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη
Ε.Π.Ε	Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης
Ι.Κ.Α	Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Ο.Ο.Σ.Α.	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
Φ.Ε.Κ	Φύλλο Ελληνικής Κυβερνήσεως
Χ.Α	Χρηματιστήριο Αθηνών
Χ.Α.Α	Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα μελέτη εκπονήθηκε στα πλαίσια των πτυχιακών εργασιών του τμήματος Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας, της σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας.

Αντικείμενο της εργασίας είναι η μελέτη δεδομένων της εταιρικής διακυβέρνησης των εισηγμένων εταιριών στο Χ.Α. κλάδου υγείας. Για την προσέγγιση του σκοπού της εργασίας τέθηκαν τρεις στόχοι. Ο πρώτος στόχος ήταν η ανάλυση της σύνθεσης και του αριθμού των μελών των Δ.Σ. των εισηγμένων εταιριών στο χρηματιστήριο Αθηνών, του κλάδου υγείας. Ο δεύτερος στόχος ήταν η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών στα διοικητικά συμβούλια και ο τρίτος στόχος ήταν η διερεύνηση του βαθμού διείσδυσης των γυναικών. Για την επίτευξη των στόχων, μελετήσαμε σχετική βιβλιογραφία που έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια της εταιρικής διακυβέρνησης γενικά και μελετήσαμε δεδομένα (ετήσιες εκθέσεις) που έχουν δημοσιεύσει εταιρίες του κλάδου υγείας, εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Μελετήσαμε το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο για να εκτιμήσουμε το βαθμό συμμόρφωσης των εταιριών στους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης. Τέλος, αναλύσαμε δεδομένα για τα μέλη των Δ.Σ., που αντλήσαμε από Φύλλα της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

Η εργασία, εκτός της παρούσας εισαγωγής, είναι δομημένη σε τέσσερα κεφάλαια και ένα συμπερασματικό τμήμα, για τη σύνοψη των αποτελεσμάτων της έρευνας. Το πρώτο κεφάλαιο είναι εισαγωγικό και αναφέρει στοιχεία που έχουν να κάνουν με την εταιρική διακυβέρνηση και τους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης στην Ελλάδα. Στα υπόλοιπα κεφάλαια παρουσιάζονται το υλικό, η μεθοδολογία, καθώς και τα αποτελέσματα της έρευνας για την εταιρική διακυβέρνηση των εισηγμένων εταιριών του κλάδου υγείας, στο χρηματιστήριο Αθηνών. Στο συμπερασματικό τμήμα συνοψίζονται τα ευρήματα και προτείνεται περαιτέρω έρευνα, για την κατανόηση της εταιρικής διακυβέρνησης των εν λόγω εταιριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ, ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 Η έννοια της εταιρικής διακυβέρνησης

Ο όρος «εταιρική διακυβέρνηση» είναι πολυσυζητημένος και έχουν διατυπωθεί πολλοί ορισμοί σχετικά με αυτόν. Κοινά αποδεκτός είναι ο ακόλουθος: «εταιρική διακυβέρνηση είναι το σύνολο των νομικών, θεσμικών και εθιμικών ρυθμίσεων, οι οποίες πρέπει να χαρακτηρίζουν τη δραστηριότητα κυρίως των εισηγμένων στα χρηματιστήρια εταιρειών, αλλά όχι μόνο αυτών. Απαντά δε στα ερωτήματα ποιος και πώς ελέγχει τις δραστηριότητες των εταιρειών, καθώς και σε ποιους κατανέμονται τα οφέλη, αλλά και οι κίνδυνοι που απορρέουν από την εταιρική δραστηριότητα» (Οικονομικά Χρονικά, 2006).

Η εταιρική διακυβέρνηση αποσκοπεί στην μόνιμη εξυπηρέτηση του εταιρικού συμφέροντος, το οποίο αποτελεί συνισταμένη του συμφέροντος του νομικού προσώπου και των εννόμων συμφερόντων όσων συνδέονται με την εταιρία (stakeholders). Επιδιώκει πλήρη διαφάνεια στη συνολική διαχείριση της εταιρίας, ώστε να παρέχονται όλες οι ζωτικές πληροφορίες προς τους stakeholders. Έτσι, δίνεται η δυνατότητα σ' αυτούς να έχουν ενεργό ρόλο στη δραστηριότητα της εταιρίας, βάσει της κείμενης νομοθεσίας και να προστατεύουν και προωθούν τα συμφέροντά τους ισότιμα και ακριβοδίκαια, μέσα στο πλαίσιο της μακροχρόνιας και ισόρροπης ανάπτυξης της εταιρίας.

Οι αρχές της Εταιρικής Διακυβέρνησης και οι διαδικασίες που τις εφαρμόζουν και αποσκοπούν στην τήρησή τους, αποτελούν οικειοθελείς δεσμεύσεις της εταιρίας, με βάση και αφετηρία την κείμενη νομοθεσία περί Α.Ε., τη χρηματιστηριακή νομοθεσία, τις κανονιστικές ρυθμίσεις του Χ.Α.Α. και των εποπτικών αρχών, αλλά εκτείνονται και πέραν του ισχύοντος δικαίου και περιλαμβάνουν οικειοθελείς δεσμεύσεις, που συμβάλλουν στη διατήρηση και βελτίωση της αξιοπιστίας της εταιρίας. Επίσης, διαχέονται στην όλη δομή και λειτουργία της εταιρίας και αφορούν τα όργανα διοικήσεώς της (Δ.Σ. και Γ.Σ.) και τον τρόπο με τον οποίο αυτά διαρθρώνονται και λειτουργούν, αλλά και τις γενικότερες σχέσεις επικοινωνίας των διαφόρων stakeholders μεταξύ τους. Η Εταιρική Διακυβέρνηση ενδιαφέρει κάθε εταιρία, Α.Ε. ή μη. Συνιστάται ειδικά στις Α.Ε. που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο.

1.1.1 Το διοικητικό συμβούλιο

Ο ρόλος του διοικητικού συμβουλίου σε μια επιχείρηση είναι πολύ σημαντικός καθώς εποπτεύει και ελέγχει τα εκτελεστικά διευθυντικά στελέχη, αλλά και διαμορφώνει τη μακροχρόνια στρατηγική της εταιρείας. Η αύξηση της αποτελεσματικότητας του διοικητικού συμβουλίου, προκύπτει από την υιοθέτηση και εφαρμογή μιας σειράς μηχανισμών και πρακτικών μέσα στην επιχείρηση. Αυτοί οι μηχανισμοί και οι πρακτικές αφορούν το μέγεθος του διοικητικού συμβουλίου, τη συχνότητα των συνεδριάσεών του, τις διαδικασίες αξιολόγησής του, τη λειτουργία ειδικών επιτροπών, τη συμμετοχή μη εκτελεστικών και ανεξάρτητων μελών στο διοικητικό συμβούλιο, τον καθορισμό των αμοιβών τους και τις ξεχωριστές συνεδριάσεις τους, καθώς και το διαχωρισμό του προέδρου από τη θέση του διευθύνοντος συμβούλου.

Το μέγεθος του διοικητικού συμβουλίου θα πρέπει να είναι τέτοιο, έτσι ώστε να μην εμφανίζονται ούτε προβλήματα συντονισμού μεταξύ των μελών, ούτε φαινόμενα έλλειψης προτάσεων και ιδεών. Δεν υπάρχει κάποιο άριστο μέγεθος διοικητικού συμβουλίου. Το μέγεθος του, θα πρέπει να εξετάζεται διεξοδικά από τις εταιρείες έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και επιδιώξεις τους, όπως αυτές διαμορφώνονται μέσα στον χρόνο.

Προκειμένου να ενισχυθεί η λειτουργία του διοικητικού συμβουλίου θα πρέπει να εφαρμόζονται διαδικασίες αξιολόγησής του, τόσο συνολικά όσο και για κάθε μέλος ξεχωριστά.

Σημαντικό θέμα είναι η συχνότητα των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου. Ο αριθμός των συνεδριάσεων ποικίλλει από εταιρεία σε εταιρεία. Κύριο πρόβλημα είναι η έλλειψη χρόνου των μελών. Είναι σημαντική η αύξηση του χρόνου που διατίθεται για τις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου, αλλά και κατά τον προσδιορισμό των συνεδριάσεων, το κόστος τους με όλες του τις μορφές (χρόνος των μελών, έξοδα μετακίνησης, αποζημιώσεις μελών κτλ.).

1.1.2 Υποχρεώσεις και καθήκοντα του διοικητικού συμβουλίου

Οι υποχρεώσεις και τα καθήκοντα του Δ.Σ. περιγράφονται στο αρ.2 του Ν.3016/2002, ο οποίος ορίζει: (1) Τα μέλη του Δ.Σ. κάθε εισηγμένη εταιρείας σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά, έχουν ως πρωταρχική υποχρέωση και καθήκον να ενισχύουν τη μακροχρόνια οικονομική της αξία και να προασπίζονται το γενικό εταιρικό συμφέρον. (2) Απαγορεύεται η επιδίωξη ιδίων συμφερόντων από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και κάθε τρίτου προσώπου, στο οποίο έχουν ανατεθεί αρμοδιότητες από το Δ.Σ. της εταιρείας. (3) Πρέπει τα μέλη αυτά και κάθε τρίτος που ασχολείται με δραστηριότητες της εταιρείας να φανερώνουν στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου τα ίδια οφέλη. (4) Κάθε

έτος συντάσσεται έκθεση από το διοικητικό συμβούλιο, στην οποία γίνεται αναλυτική αναφορά στις συναλλαγές της εταιρείας.

1.1.3 Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου

Το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το αρ. 3 του Ν.3016/2002, διαθέτει εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη. Τα πρώτα ασχολούνται με τα καθημερινά θέματα διοίκησης της εταιρείας, ενώ τα δεύτερα προασπίζουν την προαγωγή όλων των εταιρικών ζητημάτων. Τα μη εκτελεστικά μέλη δεν μπορεί να είναι λιγότερα από το 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών. Επίσης, πρέπει να υπάρχουν δύο τουλάχιστον ανεξάρτητα μέλη, η ύπαρξη των οποίων δεν είναι υποχρεωτική, όταν στο διοικητικό συμβούλιο συμμετέχουν ως μέλη εκπρόσωποι της μειοψηφίας των μετόχων. Αρμόδιο για την ιδιότητα του εκτελεστικού ή μη εκτελεστικού μέλους είναι το διοικητικό συμβούλιο, ενώ για τα ανεξάρτητα μέλη η γενική συνέλευση. Τέλος, υπεύθυνο για τη μισθοδοσία των διευθυντικών στελεχών, των εσωτερικών ελεγκτών και για την γενικότερη πολιτική των αμοιβών της εταιρείας, είναι το διοικητικό συμβούλιο.

1.1.4 Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου

Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν κατέχουν μετοχές σε ποσοστό μεγαλύτερο του 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας και πρέπει να είναι ανεξάρτητα τόσο από αυτή όσο και από πρόσωπα της εταιρείας, κατά τη διάρκεια της θητείας τους (αρ. 4 του Ν. 3016/2002). Μάλιστα, ο νόμος ορίζει τότε ακριβώς υπάρχει σχέση εξάρτησης:

α. Όταν υπάρχει επιχειρηματική ή άλλη σχέση με την εταιρεία ή με άλλη επιχείρηση που συνδέεται με αυτήν.

β. Όταν είναι πρόεδρος του Δ.Σ. διευθυντικό στέλεχος της εταιρείας, είναι εκτελεστικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου σε συνδεδεμένη με την εταιρεία επιχείρηση, διατηρεί σχέση εξαρτημένης εργασίας με την εταιρεία ή τις συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις.

γ. Εφόσον υπάρχει μέχρι δευτέρου βαθμού συγγένεια, είναι σύζυγος εκτελεστικού μέλους του διοικητικού συμβουλίου, διευθυντικού στελέχους ή μετόχου, που συγκεντρώνει την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου είτε της εταιρείας είτε συνδεδεμένης με αυτήν επιχείρησης. Επιπλέον, είναι δυνατή η υποβολή αναφορών και ξεχωριστών εκθέσεων των

ανεξάρτητων μελών του διοικητικού συμβουλίου, από αυτές του διοικητικού συμβουλίου, προς την τακτική γενική συνέλευση της εταιρείας, εφόσον κριθεί αναγκαίο.

1.1.5 Αμοιβή των μη εκτελεστικών μελών

Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών μελών και οι λοιπές τους αποζημιώσεις καθορίζονται από το άρθρο 5 του Ν. 3016/2002. Οι αμοιβές αυτές είναι ανάλογες με το χρόνο που διαθέτουν για τις συνεδριάσεις τους και την εκπλήρωση των καθηκόντων που τους ανατίθενται. Τέλος, οι αμοιβές και οι αποζημιώσεις των μη εκτελεστικών μελών του διοικητικού συμβουλίου αναφέρονται σε χωριστή κατηγορία στο προσάρτημα των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.

1.2 Η ύπαρξης της διοίκησης σε μια εταιρία και η σχέση εκπροσώπησης

Η εξέλιξη μιας επιχείρησης και η αύξηση των κερδών της εξαρτάται από τους διευθύνοντες συμβούλους (managers), καθώς αυτοί παίρνουν τις αποφάσεις μέσω της εξουσίας που τους έχει παραχωρηθεί από τους μετόχους και ελέγχουν τα κεφάλαια που εισφέρουν οι μέτοχοι. Πολλές φορές, λόγω της διαφορετικότητας των στόχων μεταξύ διοίκησης και μετόχων, υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων καθώς λόγω της διασποράς των μετοχών, υπάρχουν πολλοί μέτοχοι και δεν μπορούν να ασκήσουν έλεγχο στη διοίκηση.

Για την αποφυγή τέτοιων συγκρούσεων θα μπορούσαν οι μέτοχοι να ασκούν τα καθήκοντα της διοίκησης, όμως αυτό δεν μπορεί να συμβεί διότι οι μέτοχοι δεν έχουν τα απαραίτητα προσόντα και γνώσεις. Για αυτό το σκοπό εκλέγονται τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, του οποίου ο ρόλος είναι ο έλεγχος και η επίβλεψη της διοίκησης με στόχο την υπεράσπιση των συμφερόντων των μετόχων. Επομένως καταλήγουμε σε μια κατάσταση εκπροσώπησης που απαιτεί ύπαρξη ελέγχου, με κάποιο κόστος για την επιχείρηση (agency costs).

Οι Berle και Means (1932) ήταν αυτοί που ασχολήθηκαν με την εταιρική διακυβέρνηση και έθεσαν το κλασικό πρόβλημα της εκπροσώπησης, που προκύπτει από το διαχωρισμό της διοίκησης και της ιδιοκτησίας στις μεγάλες επιχειρήσεις και διερεύνησαν τις συνέπειες του διαχωρισμού αυτού. Το βασικό θέμα της θεωρίας της εκπροσώπησης, η οποία εστιάζει στο εσωτερικό της επιχείρησης, είναι η κατανόηση της λήψης των αποφάσεων και του ελέγχου σε επιχειρήσεις, όπου είναι δυνατόν να υπάρξει σύγκρουση συμφερόντων ανάμεσα στον εντολέα που δίνει εντολές και τον εκπρόσωπο που τις δέχεται. Η βασική σχέση εκπροσώπησης δημιουργείται μεταξύ της διοίκησης και

των μετόχων μιας επιχείρησης, όμως επεκτείνεται και στις σχέσεις ανάμεσα σε διοίκηση, πιστωτές και συμμετέχοντες μιας επιχείρησης (πελάτες, εργαζόμενοι, κράτος κτλ.).

1.2.1 Τα βασικά προβλήματα που προκύπτουν μεταξύ εντολέα και εκπροσώπου

Δύο βασικά προβλήματα είναι πιθανόν να προκύψουν στη σχέση μεταξύ εντολέα και εκπροσώπου. Το πρώτο πρόβλημα παρουσιάζεται (α) όταν δημιουργείται σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ εντολέα και εκπροσώπου και (β) όταν είναι δύσκολος ο έλεγχος της διοίκησης (εκπρόσωπος) από την πλευρά των μετόχων (εντολείς), δηλαδή κατά πόσον η διοίκηση επιδιώκει το συμφέρον των μετόχων και δεν εμφανίζονται φαινόμενα κερδοσκοπισμού (opportunism ή shirk).

Σε μια ιδεατή κατάσταση θα μπορούσε κανείς να φανταστεί ότι οι δυνάμεις της αγοράς θα είχαν τη δυνατότητα να επιβάλλουν στις επιχειρήσεις την ελαχιστοποίηση του κόστους και την υιοθέτηση μηχανισμών εταιρικής διακυβέρνησης, οι οποίοι θα τις διευκόλυναν στη συγκέντρωση εξωτερικών κεφαλαίων με το ελάχιστο δυνατό κόστος. Συνοπτικά, ο ανταγωνισμός θα οδηγούσε στην επίλυση του προβλήματος της εταιρικής διακυβέρνησης. Παρότι ο ανταγωνισμός αποτελεί μια ισχυρή δύναμη, διατυπώνονται αμφιβολίες αναφορικά με τη δυνατότητά του να δώσει από μόνος του λύση στο πρόβλημα. Το συγκεκριμένο σενάριο θα ήταν λογικό εάν οι επιχειρηματίες είχαν τη δυνατότητα μίσθωσης κεφαλαίου και εργασίας ανά πάσα στιγμή, σε τιμές ανταγωνιστικές, με αποτέλεσμα να μην απομένουν πόροι για διαχείριση. Στην πραγματικότητα, το παραγωγικό κεφάλαιο είναι εξειδικευμένο και μακροχρόνια δεσμευμένο, με αποτέλεσμα οι επιχειρηματίες να μην μπορούν να το μισθώνουν ανά πάσα στιγμή. Επομένως, οι χρηματοδότες χρειάζονται επιβεβαίωση ότι θα πάρουν τα χρήματά τους πίσω με κάποια απόδοση. Αυτή τη διασφάλιση προσφέρουν οι μηχανισμοί εταιρικής διακυβέρνησης. Ο τρόπος αντιμετώπισης αυτού του προβλήματος, είναι η σύναψη συμβολαίων ανάμεσα στις «αντιμαχόμενες» πλευρές. Στην ιδανική περίπτωση, οι επιχειρηματίες και οι χρηματοδότες θα υπέγραφαν ένα «ολοκληρωμένο» συμβόλαιο το οποίο θα καθόριζε με ακρίβεια τις ενέργειες της διοίκησης, καθώς και τον τρόπο διανομής των κερδών. Στην πράξη, τέτοια ολοκληρωμένα συμβόλαια δεν είναι εφικτά. Δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν όλα τα γεγονότα, που ενδεχομένως να συμβούν στο μέλλον. Ωστόσο, κρίνεται αναγκαίο να οριστεί ποιος θα είναι υπεύθυνος για τη λήψη αποφάσεων σε μία τέτοια περίπτωση. Υποθετικά, από τη στιγμή που οι χρηματοδότες διαθέτουν τα κεφάλαιά τους, θα μπορούσαν να αποφασίζουν οι ίδιοι κάθε φορά που κάτι απρόσμενο συμβαίνει. Όμως,

όπως έχουμε ήδη αναφέρει σε προηγούμενο σημείο, οι μέτοχοι δε διαθέτουν την πληροφόρηση ούτε τις απαραίτητες γνώσεις, αλλά ούτε και το χρόνο για τη λήψη τέτοιων αποφάσεων. Αυτός είναι άλλωστε και ο βασικός λόγος για τον οποίο αναθέτουν την εξουσία στη διοίκηση. Ως συνέπεια, οι μάνατζερ συγκεντρώνουν τα περισσότερα δικαιώματα λήψης αποφάσεων σε σύγκριση με τους μετόχους, καθώς και τη διακριτική ευχέρεια διανομής κεφαλαίων.

1.2.2 Το πρόβλημα του ελεύθερου καβαλάρη

Επιπρόσθετα, το γνωστό στη βιβλιογραφία «πρόβλημα του ελεύθερου καβαλάρη» παραχωρεί ακόμα περισσότερη ισχύ στους μάνατζερ. Σε περιπτώσεις όπου υπάρχει πληθώρα επενδυτών, αυτοί συνεισφέρουν σε πολύ μικρό ποσοστό με τα κεφάλαιά τους, ενώ παράλληλα δεν κατέχουν την αναγκαία πληροφόρηση. Ως αποτέλεσμα, δεν ασκούν τα δικαιώματα ελέγχου που τους αναλογούν. Επίσης, ο κάθε μικροεπενδυτής θεωρεί ότι οι υπόλοιποι μικροεπενδυτές δεν ενδιαφέρονται, με αποτέλεσμα να μη συμμετέχουν καν στις συνελεύσεις (συμπεριφέρεται δηλαδή ως «ελεύθερος καβαλάρης») και θεωρούν ότι δεν υπάρχει καμία περίπτωση να επηρεάσουν με κάποιο τρόπο τις ληφθείσες αποφάσεις, γεγονός που τους οδηγεί στην αδιαφορία.

Επίσης, η συμμετοχή του δικαστικού συστήματος είναι και αυτή περιορισμένη, ενισχύοντας ακόμα περισσότερο τα δικαιώματα λήψης αποφάσεων των μάνατζερ. Σχεδόν σε ολόκληρο τον κόσμο, τα δικαστήρια επεμβαίνουν μόνο σε περιπτώσεις μαζικών παραβιάσεων των δικαιωμάτων των επενδυτών από τους μάνατζερ. Ακόμα και στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου ο ρόλος των δικαστηρίων είναι περισσότερο ενεργός από οποιαδήποτε άλλη χώρα, τίθενται περιορισμοί στην επέμβαση τους από τον κανόνα επιχειρηματικής κρίσης.

1.2.3 Επενδυτικά κεφάλαια και ο τρόπος χρησιμοποίησής τους από τους μάνατζερ

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται διάφοροι τρόποι με τους οποίους οι μάνατζερ μπορούν και εκμεταλλεύονται τα κεφάλαια των επενδυτών, ζημιώνοντάς τους. Πρώτον, σε πολλές περιπτώσεις η διοίκηση μπορεί να προβεί σε κατάχρηση κεφαλαίων των επενδυτών. Για παράδειγμα, κάποιοι μάνατζερ αποφασίζουν να ιδρύσουν ανεξάρτητες εταιρείες, οι οποίες τους ανήκουν προσωπικά και πωλούν τα προϊόντα της κύριας επιχείρησης, την οποία ουσιαστικά διοικούν, στις δικές τους ανεξάρτητες εταιρείες σε τιμές χαμηλότερες σε σύγκριση με τις αντίστοιχες που επικρατούν στην αγορά. Παράδειγμα αποτελεί η

βιομηχανία πετρελαίου στη Ρωσία. Σε κάποιες περιπτώσεις, οι μάνατζερ αποφασίζουν να προβούν ακόμα και σε πώληση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, σε τιμές χαμηλότερες της τρέχουσας τιμής της αγοράς.

Δεύτερον, υπάρχουν περιπτώσεις όπου η διοίκηση επιδιώκει την επέκταση ή μεγέθυνση της επιχείρησης πέραν των λογικών ορίων. Αυτή η «παράλογη» επέκταση επιτυγχάνεται με τη διανομή των κερδών με τη μορφή μερισμάτων, επανατοποθετώντας τα σε καινούριες επενδύσεις. Δηλαδή, οι μάνατζερ επιδιώκουν πρωτίστως προσωπικά οφέλη όπως αύξηση της ισχύος τους και όχι τα συμφέροντα των μετόχων, αφού επανεπένδυση κερδών σημαίνει μικρότερα κέρδη για την επιχείρηση. Σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα υπάρχει τεράστια βιβλιογραφία, η οποία εξηγεί πώς η διοίκηση εκμεταλλεύεται στο έπακρον τα δικαιώματα ελέγχου εις βάρος των μετόχων.

Η τρίτη περίπτωση αναφέρεται στην προσπάθεια των μάνατζερ να παρατείνουν την ισχύ τους, συνεχίζοντας τη διοίκηση της επιχείρησης ακόμα και όταν δε διαθέτουν πλέον τα κατάλληλα εφόδια που απαιτούν οι συνθήκες ανταγωνισμού. Αυτή η συμπεριφορά είναι γνωστή ως «οχύρωση της διοίκησης» και υιοθετείται επίσης από τη διοίκηση σε πιθανή περίπτωση εξαγοράς. Ο λόγος για τον οποίο η διοίκηση θα επιλέξει να αντισταθεί σε μία προσπάθεια εξαγοράς, είναι επειδή υπάρχει η απειλή της «αντικατάστασης» και όχι επειδή δεν είναι συμφέρουσα η πρόταση για τους μετόχους. Σε αντίθετη περίπτωση βέβαια, που η διοίκηση έχει οφέλη, όπως αρκετά μεγάλο ποσό αποζημίωσης, θα επιλέξει να μην αντισταθεί ιδιαίτερα για ευνόητους λόγους. Επομένως, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι αυτές οι συμπεριφορές της διοίκησης δικαιολογούν στο έπακρον την προσεκτική επιλογή των επενδυτών, όσον αφορά τη διάθεση των κεφαλαίων τους σε μία επιχείρηση, εφόσον δεν υπάρχει εμπιστοσύνη μεταξύ των δύο πλευρών.

1.3 Η εταιρική διακυβέρνηση στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, σε αντίθεση με το διεθνή χώρο, η εταιρική διακυβέρνηση αποτελεί πρόσφατο φαινόμενο και εμφανίστηκε για πρώτη φορά στα μέσα της δεκαετίας του '90. Σε γενικές γραμμές, ισχύει ο χαρακτηρισμός της εικόνας της εταιρικής διακυβέρνησης ως αρνητικής (Μούζουλας, 2003), παρά την προσπάθεια για την προσαρμογή του ελληνικού συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης βάσει των αντίστοιχων υποδειγμάτων διεθνώς. Ειδικότερα, βασικό χαρακτηριστικό των ελληνικών επιχειρήσεων αποτελεί η έντονη συγκέντρωση της εξουσίας από μικρές ομάδες μετόχων, αποτελούμενες ως επί το πλείστον

από οικογένειες. Ωστόσο, η συγκέντρωση εξουσίας στα χέρια λίγων μεγαλομετόχων δυσχεραίνει τη διάδοση των αρχών της εταιρικής διακυβέρνησης, δεδομένου ότι αυτές ενισχύουν τα δικαιώματα των μετόχων μειοψηφίας καθώς και το ρόλο των εποπτικών οργάνων, γεγονός που έρχεται σε αντίθεση με τα συμφέροντα των μετόχων πλειοψηφίας της εξουσίας. Ταυτόχρονα, η έλλειψη ενός σαφούς και ενιαίου πλαισίου διακυβέρνησης, σε συνδυασμό με τη ρηχότητα της ελληνικής κεφαλαιαγοράς, συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός ιδιαίτερα αρνητικού κλίματος για επενδύσεις. Οι ξένοι θεσμικοί επενδυτές, προτιμούν και επιλέγουν επιχειρήσεις που εφαρμόζουν αρχές «καλής» εταιρικής διακυβέρνησης. Επίσης, προβληματική κρίνεται και η συμμετοχή των Ελλήνων θεσμικών επενδυτών, οι οποίοι προτιμούν τη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης και αντιτίθενται σε κάθε ρύθμιση που θίγει τα κεκτημένα δικαιώματά τους (Μούζουλας, 2003). Επιπρόσθετα, οι τράπεζες δε συμμετέχουν στη διοίκηση των επιχειρήσεων παρόλο που η χρηματοδότηση που τους παρέχουν χαρακτηρίζεται ως επί το πλείστον αρκετά υψηλή.

1.3.1 Προσπάθειες ρύθμισης της εταιρικής διακυβέρνησης στη χώρα μας

Τα τελευταία χρόνια έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές προσπάθειες για ρύθμιση της εταιρικής διακυβέρνησης στη χώρα μας. Πρώτη προσπάθεια ρύθμισης αποτελεί ο Ν.2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών, στον οποίο γίνεται αναφορά σε θέματα προστασίας της μειοψηφίας. Αργότερα, θεσπίστηκαν νομοθετικά και κανονιστικά κείμενα, για θέματα όσον αφορά τη διαφάνεια της λειτουργίας των εταιριών, καθώς και τη συμπεριφορά των μετόχων. Το 1998 πραγματοποιείται μελέτη για την εταιρική διακυβέρνηση από το χρηματιστήριο αξιών Αθηνών και τον Απρίλιο του 1999 ο ΟΟΣΑ δημοσιεύει τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης. Η Ελλάδα αποφασίζει να προβεί στην υιοθέτηση αυτών των αρχών. Ειδικότερα, συστάθηκε η ελληνική επιτροπή εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία σε συνεργασία με την επιτροπή κεφαλαιαγοράς, θέσπισε τον εθελοντικό κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης με τίτλο «Αρχές εταιρικής διακυβέρνησης στην Ελλάδα: Συστάσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και του ανταγωνιστικού μετασχηματισμού της». Ο εθελοντικός κώδικας βασίστηκε στις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης του ΟΟΣΑ και στόχος του ήταν η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών που ήδη βρίσκονταν σε λειτουργία από τις εισηγμένες επιχειρήσεις. Βασικά σημεία του εθελοντικού κώδικα αφορούσαν τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και την ισότιμη μεταχείριση των μετόχων, τις ευθύνες του

διοικητικού συμβουλίου, το ρόλο των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών και τέλος τη διαφάνεια και γνωστοποίηση πληροφοριών. Επιπλέον, δεν απαιτούσε υποχρεωτική συμμόρφωση των εισηγμένων επιχειρήσεων, αλλά παρείχε περιθώρια επιλογής, όσον αφορά την υιοθέτησή του ή μη. Αποσκοπούσε στην αφύπνιση των μετόχων, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στους θεσμικούς επενδυτές για ενεργή συμμετοχή στη διοίκηση της εταιρείας.

Το 2000, η επιτροπή κεφαλαιαγοράς εξέδωσε ειδικούς κανόνες, σχετικά με τον έλεγχο της καταλληλότητας των διοικητικών και μη στελεχών των επιχειρήσεων που βρίσκονταν υπό την εποπτεία της. Το 2001, η ένωση των εισηγμένων εταιρειών στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών, προέβησαν στην έκδοση κώδικα αρχών εταιρικής διακυβέρνησης. Ο συγκεκριμένος κώδικας απευθυνόταν στα μέλη της ένωσης και δεν είχε ούτε αυτός δεσμευτικό χαρακτήρα με αποτέλεσμα τη «χαλαρή» υιοθέτησή του από τις ελληνικές επιχειρήσεις. Τον Αύγουστο του 2001, το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών προκαθόρισε ποιοτικά κριτήρια για τις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρίες, τα οποία στηρίχτηκαν στις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης. Το περιεχόμενο αυτών των κριτηρίων αναφερόταν στα εξής:

- 1) Διαφάνεια και επικοινωνία των εταιρειών με τους επενδυτές μέσω των εταιρικών ιστοσελίδων, τη συμμετοχή σε ημερίδες ενημέρωσης επενδυτών, καθώς και του τμήματος σχέσεων με τους επενδυτές.
- 2) Χαρακτηριστικά γνωρίσματα εταιρικής διακυβέρνησης, όπως προστασία και ισότιμη μεταχείριση μετόχων, έγκαιρη και λεπτομερή γνωστοποίηση πληροφοριών, αποτελεσματικό έλεγχο της διοίκησης κτλ.
- 3) Διατήρηση ποσοστού ελεύθερης διασποράς (25% για την κύρια αγορά και 20% για την παράλληλη αγορά).

Οι κανόνες δεν είχαν δεσμευτικό χαρακτήρα και θα αποτελούσαν τα κριτήρια για την αξιολόγηση εταιρειών «καλής οργάνωσης». Το 2002 ψηφίζεται ο Ν.3016/17-5-2002 με τίτλο «Για την εταιρική διακυβέρνηση, Θέματα μισθολογίου και άλλες διατάξεις». Ειδικότερα, εισηγήθηκαν μέτρα όσον αφορά τη διοίκηση και τη λειτουργία ανώνυμων εταιρειών εισηγμένων σε οργανωμένη χρημαπιστηριακή αγορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΟΙ ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΥΓΕΙΑΣ

Στο τμήμα αυτό θα περιγραφούν συνοπτικά οι εταιρείες που αποτέλεσαν αντικείμενο της έρευνας. Πρόκειται περί ενός σύντομου ιστορικού για κάθε εταιρεία, που επικεντρώνεται στην εξέλιξη του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και επομένως στην εξέλιξη της εταιρικής διακυβέρνησης, καθώς και στο σκοπό κάθε εταιρείας.

2.1 ΥΓΕΙΑ Α.Ε.

Η εταιρεία ιδρύθηκε με τη σημερινή της μορφή στις 24 Αυγούστου 1970, με την επωνυμία 'Διαγνωστικό και Νοσηλευτικό κέντρο 'ΑΣΤΥΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ' Α.Ε.'. Στις 06/08/1970, με απόφαση του υπουργείου εμπορίου, η επωνυμία της εταιρείας τροποποιήθηκε σε 'ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.'. Στη συνέχεια, στις 23/05/1973 με απόφαση της έκτακτης γενικής συνέλευσης των μετόχων της εταιρείας, τροποποιήθηκε εκ νέου η επωνυμία της σε 'ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ - ΥΓΕΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ.'. Ο διακριτικός τίτλος της εταιρείας είναι 'Υγεία Α.Ε.'. Η έδρα της εταιρείας ορίσθηκε αρχικά ο δήμος Αθηναίων, με την τροποποίηση όμως του καταστατικού της στις 29/06/1976, η έδρα μεταφέρθηκε στο δήμο Αμαρουσίου Αττικής. Η διάρκεια της εταιρείας ορίσθηκε σε (80) έτη από την ίδρυσή της, έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2050.

2.1.1 Ο σκοπός της εταιρείας

1. Η ίδρυση, σύσταση, οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, σύμφωνα με τις επιταγές και τις σύγχρονες εξελίξεις της επιστήμης. Η επέκταση, ανάπτυξη των δραστηριοτήτων, σε συνεργασία με άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα.
2. Η ανάπτυξη ειδικών δραστηριοτήτων για την προαγωγή ιατρικής έρευνας και μεθόδων θεραπείας.
3. Η επιδίωξη επιστημονικής συνεργασίας και επαφών της εταιρείας με τους πιο αναγνωρισμένους επιστήμονες της Ελλάδας και του εξωτερικού, για ανταλλαγή πληροφοριών στους διάφορους κλάδους της ιατρικής επιστήμης, όπως και η προαγωγή της

επιστημονικής έρευνας με κάθε τρόπο, με μελέτες, ανακοινώσεις και εκδόσεις επιστημονικών περιοδικών.

4. Η εκμετάλλευση κάθε χώρου, στεγασμένου ή όχι, που ανήκει στην εταιρεία και χρησιμεύει άμεσα ή έμμεσα για εξυπηρέτηση ασθενών, συνοδών, συγγενών ή επισκεπτών των νοσηλευομένων.

5. Η παροχή κάθε είδους υπηρεσιών σε θέματα υγείας προς άλλα νοσηλευτικά ιδρύματα, κέντρα, κλινικές ή γιατρούς στην Ελλάδα ή το εξωτερικό. Η παροχή υπηρεσιών επιμόρφωσης ή εκπαίδευσης ιατρικού, νοσηλευτικού, διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού.

6. Η δημιουργία προπτυχιακής ή και μεταπτυχιακής ιατρικής σχολής στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

7. Η εισαγωγή από το εξωτερικό, η αγορά από το εσωτερικό και η εμπορία και πώληση χονδρικός και λιανικός, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, πάσης φύσεως ιατρικών υλικών και συσκευών, αναλώσιμων και μη, ιατρικών μηχανημάτων, αντιδραστηρίων και χημικών, υλικών ιατρικών εξετάσεων και αναλύσεων και κάθε φύσεως πρώτων και βοηθητικών υλών, που απαιτούνται για την κατασκευή ή παρασκευή και συσκευασία των ανωτέρω. Επίσης, και κάθε παρεμφερή υλικά που χρησιμοποιούνται γενικότερα στο χώρο της υγείας.

8. Η αντιπροσώπευση στην Ελλάδα οίκων του εξωτερικού, που δραστηριοποιούνται στους πιο πάνω τομείς, καθώς και η αντιπροσώπευση Ελληνικών επιχειρήσεων που παράγουν και εμπορεύονται τα πιο πάνω είδη.

9. Η εταιρεία για την υλοποίηση των πιο πάνω σκοπών της μπορεί (α) να ιδρύει υποκαταστήματα ή πρακτορεία ή γραφεία ανά την επικράτεια ή στο εξωτερικό (β) να συστήνει ή να συμμετέχει σε ομοίου, συναφούς και παρεμφερούς σκοπού επιχειρήσεις, υφιστάμενες υπό οποιαδήποτε εταιρική μορφή (γ) να αντιπροσωπεύει επιχειρήσεις με παρεμφερή σκοπό (δ) να συγχωνεύεται με επιχειρήσεις με παρεμφερή σκοπό (ε) να συνεργάζεται με άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, με οποιαδήποτε τρόπο και (στ) να ασκεί και κάθε άλλη σχετική δραστηριότητα.

Η εταιρεία έχει θέσει σαν πρωταρχικό της στόχο τη δημιουργία, την οργάνωση και τη συνεχή βελτίωση ενός υποδειγματικού και υψηλού επιστημονικού επιπέδου, διαγνωστικού και θεραπευτικού κέντρου στο λεκανοπέδιο της Αττικής, που θα παρέχει υψηλού επιπέδου ιατρικές υπηρεσίες. Η εταιρεία εισήχθη για πρώτη φορά στην κύρια αγορά του χρηματιστηρίου Αθηνών στις 7 Ιουνίου 2002.

2.2 ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ Α.Ε.

Η ίδρυση της εταιρείας έγινε το 1966, ως εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και αργότερα μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρεία, το 1974. Μέχρι τις 9/5/2007 η πλήρης επωνυμία της εταιρείας ήταν "ΚΛΩΣΤΗΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΚΟΡ-ΦΙΛ ανώνυμη εμπορική και βιομηχανική εταιρεία (ΚΟΡΦΙΛ Α.Ε.Β.Ε.), οπότε και εγκρίθηκε η αλλαγή της επωνυμίας της εταιρείας στη σημερινή της μορφή από τις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου ανάπτυξης, ορίστηκε η διάρκεια ζωής της σε (50) έτη και έγινε μεταφορά της έδρας της εταιρείας στο δήμο της Αθήνας από το Αιγίνιο Πιερίας. Η νέα επωνυμία της εταιρείας είναι ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ με τον διακριτικό τίτλο ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ Α.Ε. Η εταιρεία είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο Αθηνών από το 1990.

2.2.1 Ο σκοπός της εταιρείας

Ο σκοπός της εταιρείας, μέχρι και την έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων στις 30/03/2007, ήταν σχετικός με την κλωστοϋφαντουργία. Λόγω της παρατεταμένης κρίσης στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας, ο τότε βασικός μέτοχος της εταιρείας Κ. Χρήστος Κόλλιας κατέληξε σε συμφωνία με την Ελληνική εταιρεία συμμετοχών BRUNSWICK HOLDING HELLAS A.E., που δραστηριοποιείται στο κλάδο ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας. Η εταιρεία αυτή είναι ιδιοκτήτης κατά 100% του ομίλου ΓΑΛΗΝΟΣ. Σε έκτακτη γενική συνέλευση μεταξύ των κοινών μετόχων και μεταξύ των προνομιούχων μετόχων στις 30/03/2007, αποφασίσθηκε η αλλαγή σκοπού της εταιρείας και η τροποποίηση του άρθρου 3 του καταστατικού της. Η εταιρεία προχώρησε τις διαδικασίες και οι εγκρίσεις δόθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου ανάπτυξης.

Με την τροποποίηση του άρθρου 3 του καταστατικού της εταιρείας και την αλλαγή του σκοπού, η εταιρεία έχει πλέον ως σκοπό την εκμετάλλευση και λειτουργία ιδιωτικών κλινικών, την παροχή υπηρεσιών υγείας, τη χρήση ιδιόκτητων ή μισθωμένων μηχανημάτων υψηλής τεχνολογίας παροχής διαγνωστικών υπηρεσιών, καθώς και τη συνεργασία με οποιαδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς.

2.3 ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ Ε.Α.Ε.

Ιδρύθηκε το 1983 με σκοπό να καλύψει τις ανάγκες για παροχή υπηρεσιών υγείας. Με συνεχείς επενδύσεις, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, αποτελεί σήμερα μια μεγάλη μονάδα παροχής διαγνωστικών και νοσηλευτικών υπηρεσιών.

Η έδρα της εταιρείας είναι στο Μαρούσι Αττικής (Δίστομου 5-7) και η διάρκεια ζωής της εταιρείας είναι μέχρι την 31/12/2058. Το μετοχικό κεφάλαιο είχε οριστεί αρχικά σε 5 εκ. δρχ., ολοσχερώς καταβεβλημένο και διαιρετέο σε πέντε χιλιάδες ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας 1.000 δρχ. η κάθε μια. Η εισαγωγή του ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Ε.Α.Ε στην κύρια αγορά του χρηματιστηρίου αξιών Αθηνών, έγινε το 1991.

2.3.1 Ο σκοπός της εταιρείας

Ο σκοπός της εταιρείας είναι:

- Η οργάνωση και εκμετάλλευση νοσηλευτικών μονάδων στην περιοχή της Αττικής, είτε αγοράζοντας δικά της ακίνητα, είτε μισθώνοντας άλλα.
- Η ανάπτυξη ειδικών δραστηριοτήτων, με σκοπό την προαγωγή ιατρικών ερευνών και μεθόδων θεραπείας.
- Η εκπαίδευση και εκλογή στελεχών και προσωπικού, για λογαριασμό νοσηλευτικών μονάδων.
- Η οργάνωση, διοίκηση και εκσυγχρονισμός νοσηλευτικών μονάδων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Η εισαγωγή από το εξωτερικό και η διάθεση σε νοσηλευτικές μονάδες ιατρικών εργαλείων, οργάνων, μηχανημάτων, καθώς και μηχανών οργάνωσης λογιστηρίων και των υπηρεσιών τους.
- Η οργάνωση υπηρεσιών προμήθειας σε νοσηλευτικές μονάδες αναγκαίου υλικού αναλώσιμου ή μη.
- Η παροχή συμβούλων οικονομικής, διαχειριστικής κ.α. μορφής, σε νοσηλευτικές μονάδες.

Για την επίτευξη του σκοπού της, η εταιρεία μπορεί :

- Να συμμετέχει σε οποιαδήποτε επιχείρηση με όμοιο ή παρεμφερή σκοπό, οποιουδήποτε εταιρικού τύπου.

- Να συνεργάζεται με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με οποιοδήποτε τρόπο.
- Να ιδρύει υποκαταστήματα ή πρακτορεία ή γραφεία οπουδήποτε.
- Να αντιπροσωπεύει οποιαδήποτε επιχείρηση ημεδαπή ή αλλοδαπή.

2.4 ΙΑΣΩ Α.Ε.

Το Μάιο του 1996 ξεκινά τη λειτουργία της η Κλινική ΙΑΣΩ και σε διάστημα επτά μηνών (Ιούνιο - Δεκέμβριο) κατέλαβε τη δεύτερη θέση σε πωλήσεις μεταξύ των ιδιωτικών μαιευτικών κλινικών, με ποσοστό 23,4%. Στο χρονικό διάστημα του 1996-1999 θέτει σε λειτουργία 7 νοσηλευτικές μονάδες 283 κλινών, αίθουσες τοκετού, 8 χειρουργικές αίθουσες εξοπλισμένες με σύστημα transfer ασθενών, τμήματα ενδοσκοπικής χειρουργικής και λαπαροσκοπήσεων, μονάδα εντατικής θεραπείας ενηλίκων, μονάδα εντατικής νοσηλείας νεογνών, εργαστήρια, καθώς και ένα διαγνωστικό κέντρο.

Παράλληλα, το 1999 το ΙΑΣΩ αποκτά τον έλεγχο του μαιευτηρίου «ΗΡΑ», το οποίο διαθέτει άδεια λειτουργίας Γενικής Κλινικής. Η εξαγορά αυτή επέτρεψε στο ΙΑΣΩ να διευρύνει τις δραστηριότητές του και να προσφέρει επιπλέον υπηρεσίες υγείας. Στην συνέχεια το ΙΑΣΩ Α.Ε., κατόπιν εγκρίσεως από το Διοικητικό συμβούλιο του Χρηματιστηρίου Αθηνών στις 25/2/00, εισάγεται στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών, με έναρξη διαπραγμάτευσης των μετοχών της στις 09/6/00. Η Εταιρεία συμπεριλαμβάνεται στο δείκτη FTSE ASE 40, στον οποίο συμμετέχουν επιλεκτικά εισηγμένες εταιρίες που πληρούν αυστηρά κριτήρια, σε σχέση με τα χρηματιστηριακά τους μεγέθη και τη γενικότερη πορεία τους στην αγορά.

Τον Ιούνιο 2001 ιδρύονται δύο νέες θυγατρικές εταιρίες, για την προώθηση ισάριθμων δραστηριοτήτων, με τις επωνυμίες «Ιασώ Νοτίων Προαστίων γενικής κλινικής ιδιωτικού μαιευτηρίου ανώνυμης εταιρείας» και «Σύγχρονο πολυδύναμο κέντρο αποθεραπείας αποκατάστασης-ανώνυμη εταιρεία». Η πρώτη μονάδα είναι δυναμικότητας περίπου 200 κλινών και διαθέτει Μαιευτική, Γυναικολογική, Γενική Κλινική, Διαγνωστικό Κέντρο και Παιδιατρική Κλινική. Η δεύτερη έχει σκοπό την αποθεραπεία περιστατικών των κλινικών του Ομίλου ΙΑΣΩ, καθώς και άλλων περιστατικών από ιδρύματα του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Αργότερα δημιουργήθηκαν δύο ακόμη εταιρείες. Η πρώτη είναι η εταιρεία «ΙΑΣΩ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε.», δυναμικότητας 65 κλινών. Η δεύτερη είναι η «ΙΑΣΩ SERVICES

Α.Ε.», για πρόσθετες δραστηριότητες του Ομίλου πέραν των ιατρικών. Το 2005 η εταιρεία "ΙΑΣΩ Services Α.Ε" μετονομάζεται σε "Medstem Services Α.Ε". Στις δραστηριότητες της συγκαταλέγεται η εκμετάλλευση των καταστημάτων που λειτουργούν στις κλινικές του ομίλου, καθώς και η λειτουργία της τράπεζας ομφαλοπλακουντιακού αίματος, με την εμπορική επωνυμία "Cryobanks International Services Athens".

2.5 EUROMEDICA Α.Ε.

Η εταιρεία Euromedica Α.Ε. είναι η εξέλιξη της εταιρείας Κ. ΔΑΝΙΗΛΙΔΗ «Η ΠΑΝΑΓΙΑ» Α.Ε. και σχηματίστηκε στη σημερινή της μορφή μετά από πολλές διαδοχικές συγχωνεύσεις και εξαγορές της, οι κυριότερες εκ των οποίων παρουσιάζονται παρακάτω.

Η Εταιρεία ιδρύθηκε αρχικά το 1974 από την οικογένεια του ιατρού Κωνσταντίνου Δανηλίδη, με σκοπό την παροχή ιδιωτικών ιατρικών υπηρεσιών δευτεροβάθμιας και πρωτοβάθμιας περίθαλψης στον ευρύτερο χώρο της Θεσσαλονίκης. Αρχικά η εταιρεία προήλθε από την μετατροπή της ατομικής επιχειρήσεως του ιατρού Κωνσταντίνου Δανηλίδη σε «Διαγνωστικό και Θεραπευτικό Κέντρο Κ.Ι. Δανηλίδη Η Παναγία», το οποίο όμως προϋπήρχε από το 1954 και στεγαζόταν μέχρι το 1974 σε ενοικιαζόμενο χώρο στο κέντρο της πόλης της Θεσσαλονίκης.

Μεταξύ των ετών 1974-1976 λειτούργησε ως μία από τις μεγαλύτερες ιδιωτικές κλινικές στο χώρο της Βορείου Ελλάδος, διαθέτοντας τα ακόλουθα τμήματα: Παθολογικό, Καρδιολογικό, Χειρουργικό, Ορθοπαιδικό, Ουρολογικό, Οφθαλμολογικό, Ωτορρινολαρυγγολογικό, Γυναικολογικό, Νευρολογικό, Μικροβιολογικό, Φυσιοθεραπευτικό, Τεχνητού Νεφρού και Ραδιοϊσοτόπων.

Το 1976, οι κλινικές εγκαταστάσεις της Εταιρείας επελέγησαν σε μειοδοτικό διαγωνισμό του Ι.Κ.Α. για τη σύναψη συμβάσεως, που θα αναλάμβανε την υποχρέωση παροχής νοσηλείας, σχετικά με το έγγραφο του άρθρου 4 του Ν3401/2005, σε ασθενείς ασφαλισμένους στο Ι.Κ.Α. Από το 1976, βάσει ανανεωμένων συμβάσεων, οι κλινικές εγκαταστάσεις της Εταιρείας λειτουργούν αποκλειστικά ως θεραπευτήριο του ΙΚΑ.

Το Φεβρουάριο του 1996, η εταιρεία «euromedica ιατρικό ινστιτούτο υψηλής τεχνολογίας Α.Ε.» (νυν «Axon Holdings Α.Ε.») εξαγόρασε το 70% της εταιρείας Κ. ΔΑΝΙΗΛΙΔΗ «Η ΠΑΝΑΓΙΑ» Α.Ε., μέρος του οποίου (13%) μεταβίβασε, τον Οκτώβριο του 2000, στις κάτωθι ελληνικές εταιρίες επιχειρηματικού κεφαλαίου:

Ελληνικές συμμετοχές ανώνυμη εταιρεία χρηματοδοτήσεων και επενδύσεων (6,5%), εμπορική μελετών σχεδιασμού και επιχειρηματικού κεφαλαίου ανώνυμης

εταιρείας (5,86%), Αινείας – ανώνυμη εταιρεία επιχειρηματικών πρωτοβουλιών (0,65%). Τον Αύγουστο του 1997, με σκοπό την επέκταση της Εταιρείας στο χώρο των αμιγώς διαγνωστικών κέντρων και ταυτόχρονα τη δραστηριοποίησή της στο κέντρο της Θεσσαλονίκης, η εταιρεία λειτούργησε ως υποκατάστημα ένα σύγχρονο διαγνωστικό κέντρο.

Το Μάιο του 1997, η Εταιρεία, Κ.Ι. ΔΑΝΙΗΛΙΔΗ «Η ΠΑΝΑΓΙΑ» Α.Ε., μαζί με την EUROMEDICA Α.Ε. εξαγόρασαν το 35% της εταιρείας Ειδικού Ερευνητικού & Θεραπευτικού Ινστιτούτου «Ο ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ» Α.Ε., αποκτώντας έκαστη ποσοστό 35%. Πρόκειται για ένα από τα πλέον σύγχρονα ερευνητικά και διαγνωστικά κέντρα στην Ελλάδα, το οποίο προσφέρει, μέσω των διαφόρων τμημάτων του, ένα ευρύτατο φάσμα ιατρικών υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι το Δεκέμβριο του 1998 η εταιρεία Εγκέφαλος Α.Ε. συγχωνεύθηκε και απορροφήθηκε με την εταιρεία EUROMEDICA Α.Ε. και έναντι της συμμετοχής της στην εταιρεία η Κ.Ι. ΔΑΝΙΗΛΙΔΗ «Η ΠΑΝΑΓΙΑ» Α.Ε., απέκτησε 466.165 μετοχές της EUROMEDICA Α.Ε.

Το Νοέμβριο του 1997, η Κ.Ι. ΔΑΝΙΗΛΙΔΗ «Η ΠΑΝΑΓΙΑ» Α.Ε. και η EUROMEDICA Α.Ε. αγόρασαν εξ' ημισείας το 10% των εταιρικών μεριδίων της κλινικής «Θεραπευτική κλινική Ε.Π.Ε.» (νυν Α.Ε.), η οποία βρίσκεται στην Καλλιθέα, είναι δυναμικότητας 93 κλινών και κατέχει άδεια λειτουργίας ιδιωτικής κλινικής.

Τον Ιούλιο του 1998, η Εταιρεία αγόρασε το 50% των μετοχών της εταιρείας Διαγνωστικό κέντρο Θεσσαλονίκης Α.Ε. (ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ). Στη συνέχεια, αύξησε το ποσοστό συμμετοχής της σε 75%. Τον Οκτώβριο του ίδιου έτους, η Εταιρεία εισήγαγε τις μετοχές της στην Παράλληλη Αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Το Δεκέμβριο του 1999, η Κ. Ι. ΔΑΝΙΗΛΙΔΗ «Η ΠΑΝΑΓΙΑ» Α.Ε. απέκτησε, μέσω εξαγοράς το 40,05% της εταιρείας «ΚΥΑΝΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ Α.Ε.», δυναμικότητας 155 κλινών. Αντίστοιχα, η εταιρεία AXON HOLDINGS Α.Ε. απέκτησε το 19,95% του μετοχικού κεφαλαίου της «ΚΥΑΝΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΣ Α.Ε.».

Το Μάρτιο του 2000, η Εταιρεία σε συνεργασία με ιδιώτες γιατρούς της Θεσσαλονίκης ίδρυσε την εταιρεία «ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΡΔΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α.Ε.», με σκοπό την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης στον τομέα της καρδιολογίας και της καρδιοχειρουργικής.

Τον Απρίλιο του 2000, η Κ.Ι. Δανηλίδη «Η Παναγία Α.Ε.» απέκτησε το 66,385% της κλινικής «ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ ΤΑΤΙΑΝΑ Α.Ε.», δυναμικότητας 103 κλινών,

ενώ αύξησε το συνολικό ποσοστό συμμετοχής του στην «ΚΥΑΝΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΣ Α.Ε.» σε 80,05%. Σημειώνεται ότι στο τέλος του 2004 η κλινική «ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ ΤΑΤΙΑΝΑ Α.Ε.» διέκοψε τη λειτουργία της και στο ίδιο κτίριο ξεκίνησε τη λειτουργία της στα μέσα του 2006 η Κεντρική Κλινική Θεσσαλονίκης Γενική Κλινική.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν 3401/2005 συντάχθηκε το έγγραφο που περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της (EUROMEDICA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ) 'EUROMEDICA' Η ΤΗΣ EUROMEDICA Α.Ε '

Η Απορροφούσα εταιρεία, λόγω συγχώνευσης με απορρόφησή της με την 'Γενική Κλινική Θεσσαλονίκης', είναι η πρώτη απορροφημένη. Η δεύτερη απορροφημένη είναι η EUROMEDICA δυτικής Μακεδονίας ανώνυμη εταιρεία και η τρίτη είναι το Ιατρικό ινστιτούτο υψηλής τεχνολογίας Κρήτης.

Η euromedica είναι μια εταιρεία παροχής ιατρικών υπηρεσιών, η οποία ιδρύθηκε το 1989 από μια ομάδα που αποτελούνταν από 65 διακεκριμένους ιατρούς και δραστηριοποιείται έτσι δυναμικά στο χώρο της υγείας. Το 1994 εισήχθηκε και στο χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Τώρα διαθέτει 38 μεγάλα πολυδύναμα διαγνωστικά κέντρα και με τμήματα όλων των ιατρικών ειδικοτήτων, με 13 κλινικές, 2 κλινικές αποκατάστασης και 1 κέντρο spa-Υγιεινής και αποκατάστασης 1.312 κλινών, τα οποία βρίσκονται στους νομούς Αττικής, Δωδεκανήσου, Θεσσαλονίκης, Ηράκλειου, Κοζάνης και Λάρισας.

2.6 AXON A.E.

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1987, με την επωνυμία ΙΑΤΡΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε. και με τον διακριτικό τίτλο EUROMEDICA Α.Ε., από ομάδα διακεκριμένων ιατρών. Αρχικά, σκοπός της εταιρείας ήταν η παροχή ιατρικών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Το 1999 η γενική συνέλευση των μετόχων ενέκρινε την μετατροπή της EUROMEDICA Α.Ε. σε εταιρεία συμμετοχών 'HOLDING'. Για την πραγματοποίηση αυτής της μετατροπής αποσχίστηκε ο διαγνωστικός κλάδος της εταιρείας, εισήχθηκε σε μια νέα εταιρεία με την επωνυμία EUROMEDICA Α.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2166/1993, με αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της τελευταίας κατά 9,96 εκ ευρώ και ταυτόχρονα αποφασίστηκε η αλλαγή της επωνυμίας και του σκοπού της εταιρείας.

Στο πλαίσιο αυτό άλλαξε η επωνυμία από ‘ΙΑΤΡΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΑΕ’ σε ‘ΑΧΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ’ με διακριτικό τίτλο ‘ΑΧΟΝ HOLDING ΑΕ’. Η μετατροπή της σε εταιρεία συμμετοχών της παρέχει ευελιξία, όσον αφορά τη διαχείριση των μετοχών, που αφορούν ετερογενή αντικείμενο δραστηριότητας, ενώ παράλληλα της προσθέτει οικονομική κλίμακα σε διάφορα θέματα, ιδιαίτερα δε όσον αφορά τη χρηματοοικονομική διαχείριση. Επιπλέον, ως εταιρεία συμμετοχών η ΑΧΟΝ HOLDING ΑΕ έχει την δυνατότητα να διερευνά με ενεργό τρόπο νέους τομείς δραστηριότητες που παρουσιάζουν επιχειρηματικό ενδιαφέρον και να επιλέγει το κατάλληλο σχήμα για την πραγματοποίηση και διαχείριση των επενδύσεων αυτών. Η εταιρεία έχει έδρα το Δήμο Αθηναίων στην οδό Ερμού 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΥΓΕΙΑΣ

3.1 ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ Ε.Α.Ε

Το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας, όπως ψηφίστηκε από τη γενική συνέλευση και μετά από την αντικατάσταση ενός μέλους, έχει την ακόλουθη σύνθεση:

ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Δρ. Γεώργιος Αποστολόπουλος	Πρόεδρος
Δρ. Βασίλειος Αποστολόπουλος	Διευθύνων σύμβουλος
Χρήστος Αποστολόπουλος	Αντιπρόεδρος
Δρ. Norbert Doemer	Μέλος Δ.Σ.
Stephen Leonhard	Μέλος Δ.Σ.

Την εταιρεία εκπροσωπούν και δεσμεύουν κατά κυριότητα ο κύριος Γεώργιος Αποστολόπουλος του Βασιλείου, πρόεδρος του Δ.Σ., ο κύριος Χρήστος Αποστολόπουλος του Γεωργίου, Αντιπρόεδρος και ο κύριος Βασίλειος Αποστολόπουλος του Γεωργίου, διευθύνων σύμβουλος. Η θητεία του διοικητικού συμβουλίου λήγει με την τακτική γενική συνέλευση των μετόχων της εταιρείας, στις 29 Ιουνίου το 2013.

Με βάση την παραπάνω σύνθεση, το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από 3 εκτελεστικά μέλη (κκ. Αποστολόπουλος Γεώργιος, Αποστολόπουλος Βασίλειος, Αποστολόπουλος Χρήστος) και 2 μη εκτελεστικά και ανεξάρτητα (Δρ. Norbert Doemer και κ. Stephen Leonhard), τα οποία είναι μέλη και της ελεγκτικής επιτροπής της εταιρείας. Έτσι, η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου είναι απόλυτα σύμφωνη με τις διεθνείς πρακτικές και αρχές εταιρικής διακυβέρνησης, αλλά και τα ποιοτικά κριτήρια που έχει θέσει το χρηματιστήριο Αθηνών.

Η διεύθυνση των εργασιών της εταιρείας ασκείται από τον πρόεδρο κ. Γεώργιο Αποστολόπουλο, τον διευθύνοντα σύμβουλο κ. Βασίλειο Αποστολόπουλο και τον Χρήστο Αποστολόπουλο αντιπρόεδρο. Τους παραπάνω πλαισιώνουν έμπειροι συνεργάτες με πολυετή πείρα στο χώρο της υγείας. Επίσης, μεταξύ των μελών του Δ.Σ. και των διευθυντικών στελεχών της εταιρείας υπάρχει οικογενειακή σχέση υιού βαθμού μεταξύ του Γεωργίου Αποστολόπουλου, του Βασίλειο Αποστολόπουλου και του Χρήστου

Αποστολόπουλου. Κανένα από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και στελέχη της εταιρείας δεν έχουν καταδικαστεί και δεν εκκρεμούν νομικές υποθέσεις εις βάρος τους.

Ορισμένα μέλη του Δ.Σ. συμμετέχουν ως μέλη στη διοίκηση και το μετοχικό κεφάλαιο άλλων εταιριών. Ο Γεώργιος Αποστολόπουλος είναι πρόεδρος του Δ.Σ. και διαχειριστής σε διάφορες εταιρίες. Επίσης, ο Χρίστος Αποστολόπουλος είναι αντιπρόεδρος, διαχειριστής και πρόεδρος Δ.Σ. και ο Βασίλειος Αποστολόπουλος είναι διευθύνων σύμβουλος και πρόεδρος Δ.Σ..

3.2 ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ Α.Ε

Το πενταμελές διοικητικό συμβούλιο, που εκλέχτηκε κατά την έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων στις 30/03/2007, περιλαμβάνει 2 εκτελεστικά μέλη.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Φιλαλήθης Παναγιώτης	πρόεδρος, μη εκτελεστικό μέλος
Ντζάνης Σπυρίδων	αντιπρόεδρος, εκτελεστικό μέλος
Κολλιας Χρήστος	διευθύνων σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
Θεοδορόπουλος Στέργιος	μέλος, ανεξάρτητο μη εκτελεστικό
Παπαγεωργίου Γεώργιος	μέλος, ανεξάρτητο μη εκτελεστικό

Την εταιρεία αντιπροσωπεύει και δεσμεύει ο αντιπρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος κ. Ντζάνης Σπυρίδων και η θητεία του διοικητικού συμβουλίου λήγει στις 30/06/2012. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου συμμετέχουν στο μετοχικό κεφάλαιο αλλά και ως μέλη, στη διοίκηση άλλων εταιριών.

Η κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης είναι η παροχή ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας. Για το σκοπό αυτό η εταιρεία έχει παραχωρήσει στη διοικητική της οργάνωση και στελέχωση των υπηρεσιών της σε καταρτισμένα στελέχη, τόσο σε ανώτερο όσο και μεσαίο και κατώτερο επίπεδο διοίκησης . Η ανάλυση της σύνθεσης του προσωπικού είναι ως εξής:

Ιατρικό προσωπικό	21 θέσεις
Νοσηλευτικό προσωπικό	43 θέσεις
Διοικητικό προσωπικό	42 θέσεις
Βοηθητικό προσωπικό	14 θέσεις
Παραϊατρικό προσωπικό	24 θέσεις

3.3. ΥΓΕΙΑ Α.Ε

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3016/2002, για την εταιρική διακυβέρνηση και με τον εσωτερικό κανονισμό της εταιρείας, το διοικητικό συμβούλιο εκπροσωπεί την εταιρεία, ασκεί τη διοίκηση και κατά κύριο λόγο διαμορφώνει τη στρατηγική και πολιτική ανάπτυξη. Επίσης, εποπτεύει και ελέγχει τη διαχείριση της περιουσίας της. Τα μέλη του Δ.Σ. ενημερώνουν τα υπόλοιπα μέλη για οτιδήποτε ανακύπτει, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και μπορεί να επηρεάσει τις συναλλαγές και τις αποφάσεις της εταιρείας. Επίσης, ενημερώνουν για σημαντικές οικονομικές συναλλαγές, που σχετίζονται με την εταιρεία.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Σταύρου Κωνσταντίνος	Πρόεδρος
Βγενόπουλος Ανδρέας	Αντιπρόεδρος
Σουβάτζογλου Αρετή	Διευθύνων σύμβουλος
Κομνημός Αλέξιος	Μέλος
Μιχόπουλος Αντώνιος	Μέλος
Ευστρατιάδης Γεώργιος	Μέλος
Μαρούδης Χρήστος	Μέλος
Σειτανίδης Βασίλειος	Μέλος
Κοσμίδης Παρασκευάς	Μέλος
Δελούδης Ευάγγελος	Μέλος
Μουστάκας Μελέτιος	Μέλος
Εδιπίδης Αλέξανδρος	Μέλος

Στον όμιλο ΥΓΕΙΑ υπάρχει η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου, που ορίζεται από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας. Η υπηρεσία αυτή αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εταιρική διακυβέρνηση. Ασκείται εποπτεία από την ελεγκτική επιτροπή, που αποτελείται από μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό της εταιρείας, η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου παρακολουθεί ως ανεξάρτητη μονάδα την εφαρμογή και τη συνεχή τήρηση του εσωτερικού κανονισμού και των αποφάσεων των εποπτικών αρχών, που αφορούν τη λειτουργία της εταιρείας. Αναφέρει στο Δ.Σ. τυχόν συγκρούσεις συμφερόντων, μεταξύ της εταιρείας και των μελών του Δ.Σ. ή των διευθυντικών στελεχών.

Στο ΥΓΕΙΑ λειτουργεί τμήμα επενδυτικών σχέσεων, το οποίο περιλαμβάνει το τμήμα εξυπηρέτησης μετόχων και το τμήμα εταιρικών ανακοινώσεων. Σκοπός αυτού του τμήματος είναι να παρουσιάσει την ακριβή εικόνα του ομίλου, να προσφέρει συνεχόμενη ροή πληροφόρησης για το παρόν, αλλά κυρίως τις προοπτικές της εταιρείας στο επενδυτικό κοινό, σε τοπικό και διεθνές επίπεδο, για το σύνολο των θεμάτων που αγγίζουν την εισηγμένη εταιρεία. Επίσης, στον όμιλο ΥΓΕΙΑ υπάρχει επιστημονικό συμβούλιο, η σύνθεση του οποίου αποτελείται από γιατρούς, είναι επταμελές, με θητεία 2 ετών, έχει συμβουλευτικό-εισηγητικό χαρακτήρα και εποπτεύει τους γενικούς όρους ασκήσεως του ιατρικού έργου.

3.4 ΙΑΣΩ Α.Ε.

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει τις Αρχές της Εταιρικής Διακυβέρνησης, όπως αυτές προβλέπονται στην ισχύουσα ελληνική νομοθεσία (με τον Ν.3016/2002 και την απόφαση Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, αρ.5/204/2000) και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Οι στόχοι της εταιρικής διακυβέρνησης είναι: η διαφάνεια, η ισότιμη πληροφόρηση και η συνέπεια προς το επενδυτικό κοινό, καθώς επίσης η διασφάλιση των συμφερόντων των μετόχων της και όλων όσων συνδέονται με τη λειτουργία της.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας αποτελείται από 5 εκτελεστικά και 8 μη εκτελεστικά μέλη, εκ των οποίων τα 2 είναι και ανεξάρτητα μέλη. Επιπλέον, έχουν θεσμοθετηθεί διάφορες Επιτροπές, οι οποίες αναφέρονται στο διοικητικό συμβούλιο, όπως η Ελεγκτική Επιτροπή (Audit Committee), η οποία αποτελείται από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και έχει ως αποστολή την εξασφάλιση της συμμόρφωσης της εταιρείας με τους κανόνες της Εταιρικής Διακυβέρνησης και τη διασφάλιση της ορθής λειτουργίας και αποτελεσματικής δομής του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Η θητεία του τρέχοντος διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας θα λήξει στις 12/7/2012.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Εκτελεστικά μέλη

1. Σταματίου Γεώργιος - Πρόεδρος
2. Ζουρντός Σαράντος - Αντιπρόεδρος Α΄
3. Δουλγεράκης Εμμανουήλ - Αντιπρόεδρος Β΄
4. Πετρόπουλος Παρασκευάς - Διευθύνων Σύμβουλος
5. Πλεύρης Εμμανουήλ - Διευθύνων Σύμβουλος

6. Μπουλινάκης Γεώργιος - Διευθύνων Σύμβουλος

Μη εκτελεστικά μέλη

1. Θεοφανάκης Παναγιώτης
2. Μάμας Λεωνίδας
3. Χ.Α.νδακάς Στέφανος
4. Στρατάκης Νικόλαος
5. Καρακαλπάκης Λεωνίδας

Ανεξάρτητα μέλη

1. Δημητρουλέας Σπυρίδων
2. Μποτωνάκης Γεώργιος.

3.5 AXON A.E.

Η εταιρεία AXON εφαρμόζει πλήρως τις αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης, για να διασφαλίσει τα συμφέροντα των μετόχων της. Επιπρόσθετα με τις υποχρεωτικές αυτές αρχές, της εταιρικής διακυβέρνησης, η εταιρεία ακολουθεί και εθελοντικές αρχές.

Η ΕΥΘΥΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Η διοίκηση της εταιρείας έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και την εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, όπως αυτά που έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την διατήρηση του συστήματος του εσωτερικού ελέγχου, σχετικά με την κατάρτιση και ταυτόχρονα με την παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων. Έτσι, επιδιώκεται η αποφυγή ουσιωδών ανακρίβειών, που μπορεί να οφείλονται σε διάφορες απάτες ή λάθη. Μέσα στην ευθύνη αυτή περιλαμβάνεται επίσης η επιλογή και η εφαρμογή κατάλληλων λογιστικών πολιτικών και η διενέργεια λογιστικών εκτιμήσεων, που είναι και λογικές για τις συγκεκριμένες περιστάσεις.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Εκτελεστικά μέλη

1. Τερζόπουλος Απόστολος – Πρόεδρος
2. Δουμανόγλου Παναγιώτης – Διευθύνων σύμβουλος

Μη εκτελεστικά μέλη

1. Πάκκα Μ. Παρασκευή

Ανεξάρτητα μέλη

1. Νικολαΐδης Κ Πέτρος
2. Νανόπουλος Β. Δημήτριος

3.6 EUROMEDICA A.E.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Εκτελεστικά μέλη

1. Απόστολος Τερζόπουλος – Πρόεδρος
2. Δημοσθένης Μηλιάρας - Αντιπρόεδρος
3. Ιορδάνης Μπλέτσος – Διευθύνων σύμβουλος

Μη εκτελεστικά μέλη

1. Ιωάννης Σωσσίδης
2. Αικατερίνη Κεχαγιά

Ανεξάρτητα μέλη

1. Κωνσταντίνος Αποστόλου
2. Δημήτριος Νανόπουλος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΥΓΕΙΑΣ

4.1 Δεδομένα διακυβέρνησης

Σύμφωνα με τα δεδομένα διακυβέρνησης των εταιριών της έρευνας, διαπιστώσαμε κάποια κοινά στοιχεία, που σχετίζονται με τη συμπεριφορά των εταιρειών και τη λειτουργία του Δ.Σ. Συγκεκριμένα, τα Δ.Σ. των εισηγμένων εταιρειών είναι ευέλικτα και συνεδριάζουν τουλάχιστον μια φορά το μήνα. Εντούτοις, οι περισσότερες εταιρείες δε διαχωρίζουν τις ευθύνες στα ανώτερα κλιμάκια, καθότι ο πρόεδρος του Δ.Σ. είναι και βασικός μέτοχος.

Η πλειονότητα των εταιρειών δεν αξιολογεί τα μέλη του Δ.Σ. και δεν παρέχει σε αυτά πρόσβαση σε εξωτερικούς συμβούλους. Επίσης, τα μισά μέλη των Δ.Σ. στις εταιρείες της έρευνας συμμετέχουν σε Δ.Σ. Άλλων, συνδεδεμένων ή μη εταιρειών, γεγονός που εγείρει ερωτηματικά. Επιπλέον, οι εισηγμένες εταιρείες υστερούν ως προς την υιοθέτηση διεθνών βέλτιστων πρακτικών, όπως η σύσταση Επιτροπής Ορισμού μελών του Δ.Σ. και η δημοσιοποίηση των σχετικών διαδικασιών.

Σε γενικές γραμμές, οι εισηγμένες εταιρείες τηρούν το γράμμα του νόμου, υπολείπονται όμως των βέλτιστων πρακτικών. Θετικό είναι το γεγονός ότι οι αμοιβές των μελών του Δ.Σ. αποφασίζονται από τη Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) και ότι οι αμοιβές των διευθυντικών στελεχών συνδέονται με την εν γένει απόδοση της επιχείρησης. Ως προς τη διαχείριση κινδύνων, οι περισσότερες επιχειρήσεις δηλώνουν προετοιμασμένες για την αντιμετώπισή τους, καθότι όχι μόνο έχουν καταγράψει τους κινδύνους, αλλά επίσης διαθέτουν συστήματα και διαδικασίες αντιμετώπισης αυτών.

Η ύπαρξη μη εκτελεστικών και ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών στα Δ.Σ. των εισηγμένων εταιρειών, αποτελεί πρακτική ορθής εταιρικής διακυβέρνησης, καθότι:

(α) Η παρουσία μη εκτελεστικών μελών στο Δ.Σ. προστατεύει όλους τους μετόχους από τη δυνατότητα που έχουν οι επαγγελματίες διαχειριστές να διοικούν την επιχείρηση, για ιδιοτελείς σκοπούς.

(β) Η παρουσία ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών προστατεύει τις μειοψηφίες των μετόχων (που είτε δε δύνανται είτε δεν επιθυμούν να εκπροσωπούνται στο Δ.Σ.) από καταχρηστικές συμπεριφορές της πλειοψηφίας.

Όλες οι εταιρείες της έρευνας πληρούν τις τυπικές απαιτήσεις του νόμου. Ητοι διαθέτουν επαρκή αριθμό μη εκτελεστικών μελών και επαρκή αριθμό ανεξάρτητων μελών στα Δ.Σ. Επίσης, διατείνονται ότι με αυτό τον τρόπο διασφαλίζουν αποτελεσματικά την ανεξαρτησία των ανεξάρτητων, μη εκτελεστικών μελών τους.

4.2 Η σύνθεση και ο αριθμός μελών των διοικητικών συμβουλίων των εισηγμένων εταιρειών στο χρηματιστήριο Αθηνών του κλάδου υγείας

Το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας με την επωνυμία ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε είναι πενταμελές, αποτελείται από τον πρόεδρο, διευθύνοντα σύμβουλο, αντιπρόεδρο, 3 εκτελεστικά και 2 μη εκτελεστικά, ανεξάρτητα μέλη. Η σύνθεση του Δ.Σ. είναι απόλυτα σύμφωνη με τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης και τα κριτήρια που έχει θέσει το χρηματιστήριο Αθηνών.

Στην εταιρεία ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ Α.Ε. η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου αποτελείται από τον πρόεδρο, αντιπρόεδρο, διευθύνοντα σύμβουλο, 2 εκτελεστικά και 3 μη εκτελεστικά μέλη, εκ των οποίων τα 2 είναι ανεξάρτητα.

Η σύνθεση της εταιρείας ΙΑΣΩ ΑΕ αποτελείται από 13 μέλη τον πρόεδρο, αντιπροέδρους Α,Β και τους διευθύνοντες συμβούλους, 3 στον αριθμό, επομένως έχουμε 6 εκτελεστικά μέλη. Επίσης υπάρχουν και 7 μη εκτελεστικά μέλη εκ των οποίων τα 2 είναι ανεξάρτητα.

Επιπλέον το διοικητικό συμβούλιο του ΥΓΕΙΑ ΑΕ αποτελείται από 13 μέλη, πρόεδρο, αντιπρόεδρο, διευθύνοντα σύμβουλο, 3 εκτελεστικά μέλη και 7 μη εκτελεστικά, εκ των οποίων το 1 ανεξάρτητο.

Τέλος, στην εταιρεία EUROMEDICA ΑΕ η σύνθεση του Δ.Σ. αποτελείται από 3 εκτελεστικά μέλη, τον πρόεδρο, αντιπρόεδρο, τον διευθύνοντα σύμβουλο και 4 μη εκτελεστικά μέλη, εκ των οποίων τα 2 ανεξάρτητα.

Παρατηρούμε ότι τα συμβούλια είναι πενταμελή, επταμελή και με δεκατρία μέλη. Κάθε διοικητικό συμβούλιο διαθέτει πρόεδρο, αντιπρόεδρο, ο οποίος αναπληρώνει ή αντικαθιστά τον πρόεδρο, διευθύνοντα σύμβουλο, ο οποίος διευθύνει την εταιρεία και τα μέλη, που χωρίζονται σε εκτελεστικά και μη εκτελεστικά. Τα εκτελεστικά είναι αυτά που ασχολούνται με τα καθημερινά θέματα διοίκησης της εταιρείας, ενώ τα μη εκτελεστικά είναι επιφορτισμένα με την προαγωγή όλων των εταιρικών ζητημάτων.

4.3 Η σχέση μεταξύ εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών στα διοικητικά συμβούλια

Ο ρόλος των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών στα διοικητικά συμβούλια είναι σημαντικός για την εταιρική διακυβέρνηση. Τα εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη έχουν ξεχωριστά κάποιες αρμοδιότητες, όμως έχουν τον ίδιο στόχο, την αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση.

Οι αρμοδιότητες των εκτελεστικών μελών είναι η ενασχόληση με τα καθημερινά ζητήματα της εταιρείας, όπως η διοίκηση και διαχείριση των πόρων της εταιρείας στις επιμέρους δραστηριότητες και λειτουργίες, συντονισμός της υλοποίησης του ετήσιου επιχειρησιακού σχεδίου και η σύνταξη, επεξεργασία και παρακολούθηση του ετήσιου προϋπολογισμού. Ενώ οι αρμοδιότητες των μη εκτελεστικών μελών είναι όλα εκείνα τα ζητήματα που αφορούν τη διοίκηση της εταιρείας, όπως η ανάπτυξη του καταστατικού του διοικητικού συμβουλίου, η σύνταξη περιγραφών θέσεων εργασίας για τα εκτελεστικά διευθυντικά στελέχη, διευθύνοντα σύμβουλο και πρόεδρο καθώς και ο εντοπισμός των απαιτούμενων προσόντων και χαρακτηριστικών, για την κάλυψη διευθυντικών θέσεων.

Η σχέση που υφίσταται μεταξύ εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών στα διοικητικά συμβούλια είναι σχέση αλληλεξάρτησης, γιατί η ύπαρξη του ενός συνεπάγεται την ύπαρξη του άλλου, καθώς εργάζονται για την επίτευξη ενός κοινού στόχου, την εταιρική διακυβέρνηση. Παρά το γεγονός ότι επιδιώκουν την επίτευξη κοινού στόχου, τα ανεξάρτητα μέλη θεωρούνται πιο ικανά να παρακολουθούν και να ελέγχουν τις αποφάσεις της εκτελεστικής διοίκησης.

Αυτό μπορεί να συμβαίνει γιατί τα ανεξάρτητα μέλη έχουν περισσότερα κίνητρα να παρακολουθούν αποτελεσματικά την εκτελεστική διοίκηση, καθώς ενδιαφέρονται να προστατεύσουν τη φήμη τους, ως αποτελεσματικοί και ανεξάρτητοι σύμβουλοι.

Σε όλες τις εταιρίες της έρευνας τα διοικητικά συμβούλια απαρτίζονται στην πλειοψηφία τους από μη εκτελεστικά μέλη και έχουν σημαντικό αριθμό ανεξάρτητων μελών.

4.4 Ο βαθμός διείσδυσης των γυναικών

Σύμφωνα με τα δεδομένα της έρευνας, η εκπροσώπηση στα διοικητικά συμβούλια των εταιριών που είναι εισηγμένες στο Χ.Α. κλάδου υγείας αποτελούνται από άνδρες και μόνο τρία μέλη είναι γυναίκες.

Μόνο ένα στα 10 μέλη των διοικητικών συμβουλίων των μεγαλύτερων εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιριών της Ευρώπης είναι γυναίκα. Διάφορες μελέτες έχουν καταδείξει ότι στις επιχειρήσεις με ισχυρή εκπροσώπηση γυναικών σημειώνεται ισχυρή οικονομική απόδοση, παρόλα αυτά οι γυναίκες υπο-εκπροσωπούνται στο χώρο της λήψης οικονομικών αποφάσεων. Στον εταιρικό χώρο οι άνδρες καταλαμβάνουν περίπου το 89% των θέσεων στα διοικητικά συμβούλια των μεγαλύτερων εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιριών της Ευρώπης.

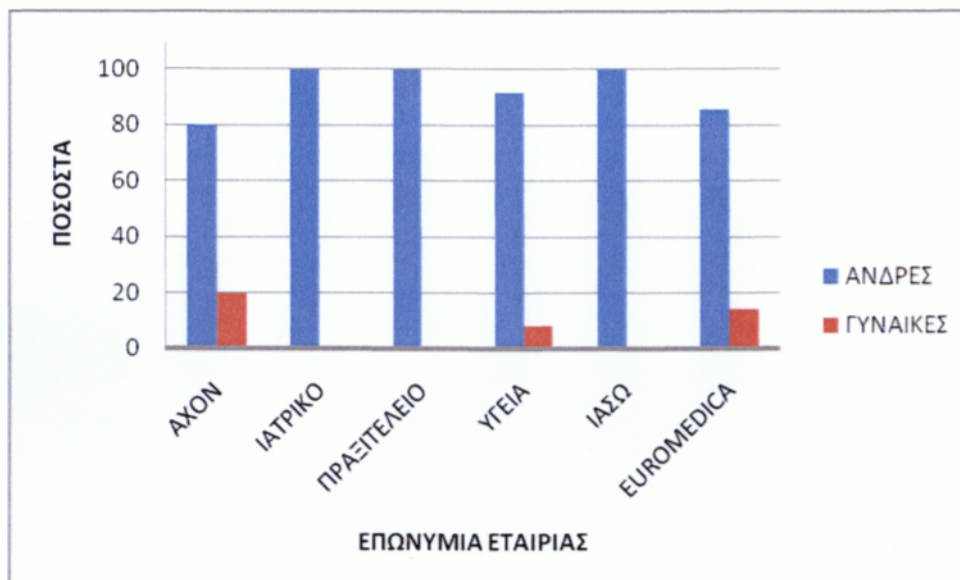
Η ανισότητα είναι εμφανέστερη στις υψηλότερες θέσεις, όπου μόνο το 3% των επιχειρήσεων έχουν γυναίκες σε κομβικά σημεία της διοικητικής πυραμίδας, σε σημεία δηλαδή τα οποία είναι υπεύθυνα για τη λήψη σημαντικών διοικητικών αποφάσεων, οι οποίες κρίνουν το μέλλον και την εξέλιξη της εταιρείας. Η Νορβηγία εμφανίζεται ως η μοναδική χώρα που πλησιάζει κάπως να έχει επιτύχει ισορροπία, όσον αφορά το φύλο, με αναλογία 42% γυναίκες και 58% άνδρες να συμμετέχουν στα διοικητικά συμβούλια των μεγαλύτερων εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιριών.

Παράλληλά, πολλές μελέτες ανακάλυψαν τα ευεργετήματα που έχει η ισορροπία ανδρών και γυναικών και απέδειξαν τη θετική επίπτωση που έχει το ποσοστό γυναικών σε υψηλές θέσεις, στην αποδοτικότητα της επιχείρησης. Για παράδειγμα, από μελέτη που διεξήχθη στη Φινλανδία, διαπιστώθηκε ότι επιχειρήσεις στις οποίες το διοικητικό συμβούλιο χαρακτηρίζεται από ισορροπία μεταξύ ανδρών και γυναικών, είναι κατά μέσο όρο 10% πιο κερδοφόρες από εκείνες, στις οποίες το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται μόνο από άνδρες.

Σύμφωνα με μελέτη της εταιρείας συμβούλων Mc Kinsey, η οποία έγινε το 2007 στην Ευρώπη, επιχειρήσεις με περισσότερες από τρεις γυναίκες στη σύνθεση της διοίκησης όχι μόνο πετυχαίνουν το στόχο τους, αλλά καταφέρνουν πολλές φορές να αυξήσουν τα έσοδα τους τουλάχιστον κατά 10%, πάνω από τις προβλέψεις.

Στις εταιρίες της έρευνας διαπιστώνουμε ότι η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου αποτελείται στην πλειοψηφία του από άνδρες, καθώς στο συνολικό αριθμό των μελών μόνο 3 μέλη είναι γυναίκες. Επομένως, η διείσδυση των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια είναι περιορισμένη.

Η συμμετοχή ανδρών και γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των εταιριών που αναλύσαμε συνοψίζονται στο παρακάτω γράφημα.

Σχήμα 4.1 Συμμετοχή ανδρών και γυναικών στα διοικητικά συμβούλια

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στη συγκεκριμένη εργασία μελετήσαμε την Εταιρική Διακυβέρνηση και συγκεκριμένα την ενσωμάτωση της διεθνούς εμπειρίας στην ελληνική πραγματικότητα και ειδικά στις εισηγμένες στο Χ.Α.Α του κλάδου υγείας.

Η εφαρμογή ορθών αρχών εταιρικής διακυβέρνησης αποβλέπει στην επίλυση των προβλημάτων που δημιουργούνται, όταν σε μία επιχείρηση ο έλεγχος των καθημερινών υποθέσεων επιτελείται από διαφορετικά πρόσωπα από αυτά που χρηματοδοτούν την εταιρική δραστηριότητα, οπότε και απέχουν από τον καθημερινό βίο των επιχειρήσεων.

Η σημασία της εταιρικής διακυβέρνησης για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων του κλάδου υγείας, με τις τόσες ιδιαιτερότητες και με μετοχική βάση που μεγαλώνει αισθητά, είναι μεγάλη και αντανακλά την ποιοτική αναβάθμιση του τρόπου εσωτερικής λειτουργίας και οργάνωσης. Η βελτίωση των διαδικασιών λήψης των εταιρικών αποφάσεων μεταφράζεται σε άμβλυνση των συγκρούσεων συμφερόντων, καθώς και βελτίωση των όρων άντλησης των απαιτούμενων εξωτερικών κεφαλαίων, για τη χρηματοδότηση των σχεδίων των εισηγμένων στο Χ.Α.Α. κλάδου υγείας.

Τα συμπεράσματα που εξάγονται από την έρευνά μας, αφορούν τη σύνθεση και τον αριθμό των μελών των Δ.Σ. των εισηγμένων εταιριών στο χρηματιστήριο Αθηνών, που ανήκουν στον κλάδο Υγείας. Δείξαμε ότι τα διοικητικά συμβούλια των εταιριών απαρτίζονται από πέντε, επτά και δεκατρία μέλη. Η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου σε κάθε εταιρία αποτελείται από τον πρόεδρο, αντιπρόεδρο, διευθύνοντα σύμβουλο και μέλη εκτελεστικά και μη. Τα δεδομένα αυτά είναι σύμφωνα με τα όσα προβλέπει ο νόμος, για την εφαρμογή σωστής εταιρικής διακυβέρνησης.

Η σχέση μεταξύ εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών στα διοικητικά συμβούλια είναι σχέση συνεργασίας και αλληλεξάρτησης, καθώς έχουν από κοινού ως στόχο την αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση. Ο αριθμός των μη εκτελεστικών μελών συγκριτικά είναι μεγαλύτερος, για να αποφεύγονται μικροσυμφέροντα και βραχυπρόθεσμες προσεγγίσεις. Τα ανεξάρτητα μέλη θεωρούνται πιο ικανά να παρακολουθούν τα αποτελέσματα της εκτελεστικής διοίκησης, καθώς τους χαρακτηρίζει ανεξαρτησία.

Ο βαθμός διείσδυσης των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια είναι περιορισμένος, καθώς στις εταιρίες που αναλύσαμε υπάρχουν μόλις τρεις γυναίκες στο σύνολο των διοικητικών συμβουλίων. Είναι φανερός ο αποκλεισμός των γυναικών στη λήψη αποφάσεων στις εταιρίες αυτές.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Επιτροπή για την Εταιρική Διακυβέρνηση στην Ελλάδα (1999). 'Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης στην Ελλάδα: συστάσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και του ανταγωνιστικού μετασχηματισμού', Αθήνα Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, www.hcmc.gr

Μουζούλας Σ. (2003) Εταιρική Διακυβέρνηση (Corporate Governance): Διεθνής εμπειρία, Ελληνική πραγματικότητα Αθήνα, εκδόσεις Σάκκουλα

Νόμος 3016/2002 (ΦΕΚ 110 Α/17-5-2002): Για την εταιρική διακυβέρνηση, θέματα μισθολογίου και άλλες διατάξεις

Νόμος 3029/2002 (ΦΕΚ 160 Α/11.7.2002): Μεταρρύθμιση Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης

Ξανθάκης Μ., Τσιπούρι Λ. και Σπανός Λ.(2003) Εταιρική Διακυβέρνηση : Έννοια και Μέθοδοι Αξιολόγησης Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση

ΠΟΥΛΑΣΤΙΔΗΣ Φ., 'Εταιρική διακυβέρνηση και εταιρική κοινωνική ευθύνη'. Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων (ΜΔΕ) 2008

ΣΕΙΣΕΤ, Σύνδεσμος Εισηγμένων Εταιρειών Χ.Α.Α, www.seiset.gr

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ, 'Επιθεώρηση Ελληνικού Παρατηρητηρίου Εταιρικής Διακυβέρνησης: Εταιρική Διακυβέρνηση στην Ελλάδα, τεύχος 2, Ιούνιος 2008

Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, www.ase.gr